

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ В IV КЛАС
ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

27 май 2024 г.

- *Подготви се да запишеш текста за диктовка на определеното място в бланката за отговори.*

- *Прочети внимателно задачите от № 1 до № 10 и в бланката за отговори отбележи с X буквата на верния отговор срещу номера на съответната задача.*

1. В кой ред изброените думи имат само корен?

- А) зъб, нож, храст
- Б) зъби, ножове, храсти
- В) зъбен, ножица, храсталак

2. Коя от думите е сродна на *студ*?

- А) студент
- Б) студио
- В) студен

3. В кой ред съществителното име е в среден род?

- А) разкази
- Б) дървета
- В) играчки

4. В кое време са глаголите в текста?

Има много феи, които са наистина досадни. Има много феи, които не правят нищо, както трябва. Не, всъщност не са много. Тя е само една – казва се Ванилия.

- А) сегашно време
- Б) минало време
- В) бъдеще време

5. В кое изречение има числително редно?

- А) Имам десет лева в портмонето.
- Б) За стотен път повтарям задачата.
- В) Реших задачата сто пъти.

6. Кое прилагателно име е синоним на подчертаната дума в изречението?

Поточето бе така бистро, че рибките се виждаха на дъното.

- А) буйно
- Б) заледено
- В) чисто

7. Колко прости изречения има в даденото?

Миро пристигна в къщата, почука на вратата и отвори боязливо.

- А) две
- Б) три
- В) четири

8. В кое изречение има дума в преносно значение?

- А) Тони изпи горчивото лекарство.
- Б) Момчето носеше тежък сак.
- В) Тя имаше каменно сърце.

9. Каква част на речта е думата *той*?

- А) съществително име
- Б) лично местоимение
- В) числително име

10. С коя дума могат да се свържат простите изречения в сложно?

Искам да го нарисувам, ___ не мога.

А) ала

Б) как

В) или

- *Прочети внимателно текста и задачите към него. На задачи от №11 до №13 в бланката за отговори отбележи с X буквата на избрания отговор, а на задачи от №14 до №19 запиши свободен отговор.*

Ако някой те попита от какво се прави хартията, как би отговорил? От дърво, разбира се! И ще бъдеш напълно прав, защото обикновената хартия, която използваме, се произвежда именно от дървесни влакна. Всичко започва от отсеченото дърво, което се изпраща във фабриката. Там след преработка се превръща в малки дървесни парченца. Към тях се добавя вода и се получава каша. Тази смес се разстила и когато влакната изсъхнат, те се превръщат в лист хартия. И така хартията се изработва от близо 2000 години.

Днес обаче хартия се произвежда и от... камък. „От камък?!“ – ще възкликнеш. Да, вече и от камък.

Преди около 30 години след много усилия китайските учени първи открили как да произвеждат хартия от камък. Първо камъкът (варовик – вид мека скала) се стрива на фин прах. После се смесва с вещество, което слепва като лепило частиците на камъка.

Каменната хартия е много бяла, трудно се разкъсва и е водоустойчива. Но това, с което най-много превъзхожда обикновената, е начинът, по който се произвежда. Направата на каменната хартия не застрашава околната среда. Необходимо е много по-малко количество електроенергия. Не се изсичат дървета, не се използва вода, не се изхвърлят отпадъчни води и не се отделят вредни газове. За направата ѝ се използват каменни остатъци от други производства. Тя може да се рециклира многократно, докато обикновената хартия – само седем пъти.

Недостатъкът на каменната хартия е свързан с мекотата ѝ. Тя е много по-мека и еластична от обикновената хартия. Понякога това създава главоболие на печатарите.

В България има много каменни остатъци. А след като имаме материал на разположение, то може да произвеждаме евтина и качествена хартия.

По материали от интернет

11. Кое заглавие е подходящо за текста?

- А) Как се рециклира хартията
- Б) Камък, ножица, хартия
- В) Хартия вече и от камък

12. От какво се прави обикновената хартия?

- А) пясък
- Б) дърво
- В) камък

13. Кое прави каменната хартия ценна?

- А) смесването на камъка с вода
- Б) начинът, по който се произвежда
- В) изработва се от близо 2000 г.

14. Какво е значението на думата рециклирам?

- А) преработвам отпадъчен продукт
- Б) изобретявам нов продукт
- В) събирам вторични суровини

15. Как се произвежда хартията от камък?

16. По какво каменната хартия се различава от обикновената? Запиши три неща.

17. Какъв недостатък има каменната хартия?

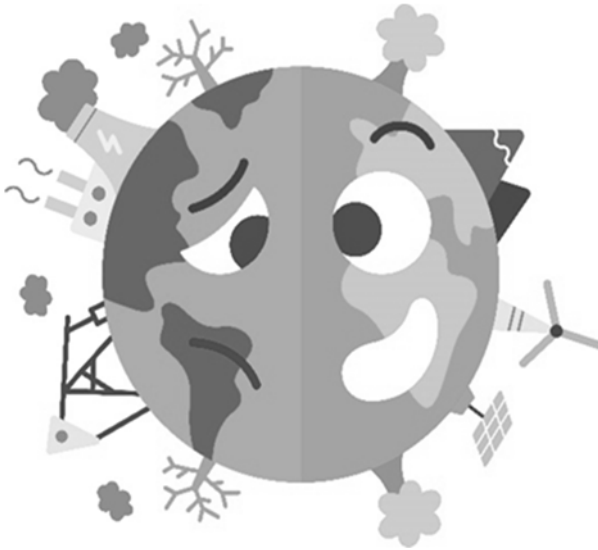
18. Производството на каменна хартия застрашава ли околната среда? Докажи отговора си с три примера от текста.

19. Защо в България може да се произвежда каменна хартия?

20. Интересна ли ти беше информацията от текста? Обясни защо.

➤ Прочети внимателно задача 21 и състави текст от няколко изречения, като използваш илюстрацията и опорните думи. Запиши го в бланката за отговори.

21. Ако Земята можеше да говори, какво би ни помолила?

планета

дим

отпадъци

океани

почва

дървета

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ В IV КЛАС
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

27 май 2024 г.

ОТГОВОРИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

ДИКТОВКА

Селото спеше. До църквата дремеше старата часовникова кула. Зад крайъгълните каменни стени се криеше нейното сърце. Туптенето му движеше стрелките денонощно. Малката стрелка сочеше площада. Другата се изпъна към утринното небе. Нещо подскочи и ритна камбаната. Кулата се разсъни. Чу се едновременно нежен и силен звън. Той даде началото на деня.

№	Критерий за оценяване на диктовката	Брой точки
1.	Пише правилно думи с буква Щ. <i>денонощно, площада, нещо</i>	3
2.	Пише правилно думи с Й. <i>той, нейното, крайъгълните</i>	3
3.	Пише правилно думи с представки. <i>изпъна, подскочи, разсъни</i>	3
4.	Пише правилно гласни звукове в неударени срички. <i>часовникова, туптенето, площада</i>	3
5.	Пише правилно сложни думи. <i>крайъгълните, денонощно, едновременно</i>	3
6.	Пише правилно прилагателни имена с двойно -нн- в женски род, среден род и в множествено число. <i>каменни, утринната, едновременно</i>	3
7.	Пише отделно думите без свое ударение. <i>до, и, се, на и др.</i>	1
8.	Пише правилно думи, без да пропуска, добавя или заменя букви.	1
	Максимален брой точки за диктовката	20 т.

Бележки:

- ✓ Текст, който не може да бъде разчетен или е различен от текста на диктовката, не се проверява по зададените критерии и се оценява с 0 т.
- ✓ Срепени думи с непроверям правопис се поправят, но не се санкционират.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

Ключ за езиковите задачи с избираем отговор

Задача №	Верен отговор	Брой точки
1.	А	2
2.	В	2
3.	Б	2
4.	А	2
5.	Б	2
6.	В	2
7.	Б	2
8.	В	2
9.	Б	2
10.	А	2
	Общо	20 т.

Ключ за задачите с избираем отговор към текст за четене с разбиране

11.	В	2
12.	Б	2
13.	Б	2
14.	А	2
	Общо	8 т.

Зад. №	Критерии за задачите със свободен отговор към текст за четене с разбиране	Брой точки
15.	Доказва, че разбира прочетеното.	2
16.	Прави сравнения, свързани със съдържанието на текста.	6
17.	Доказва, че е разбрал смисъла на прочетеното.	4
18.	Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на текста.	6
19.	Отговаря адекватно на въпрос, свързан с текста.	2
20.	Изразява собствено мнение и го аргументира.	6
	Общо за задачите със свободен отговор	26 т.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

Критерии за оценяване на задача № 21 - съставяне на текст

№	Критерий	Брой точки
1.	Адекватност на създадения текст като отговор на въпроса	2
2.	Съответствие на създадения текст с опорните думи	6
3.	Наличие на структуриран текст –начало, изложение и заключение	2
4.	Наличие на логическа връзка между изреченията в създадения текст	4
5.	Употреба на ясни по смисъл изречения	4
6.	Определя правилно границите на изреченията – записва главна буква в началото и подходящ препинателен знак в края	1
7.	Уместна употреба на думите	4
8.	Наличие на оригинално мислене в отговора на въпроса	2
9.	Избягване на ненужни повторения в текста	1
		26 т.

Максимален брой точки за теста – 100 т.